

RAPORT

**de monitorizare a schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării
bazate pe cererea de energie termică utilă**

- Trimestrul IV 2012 –

1. Cadrul de reglementare

Directiva CE nr. 8/2004, *cu privire la promovarea cogenerării bazate pe necesarul de energie termică utilă în piața internă de energie*, a fost preluată în legislația națională prin HG nr. 219/2007 *privind promovarea cogenerării bazate pe energia termică utilă*.

Prin HG nr. 1215/2009, *privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă*, s-a instituit schema de tip bonus aplicabilă producătorilor cu unități cu capacitate electrică instalată mai mare de 1 MW, precum și promovarea prin prețuri reglementate și obligația de cumpărare a energiei de către furnizorii de ultimă instanță, în cazul producătorilor și consumatorilor casnici care dețin unități de mică putere sau microcogenerare.

Schema tip bonus reprezintă ajutor de stat (nr. 437/2009), autorizat de Comisia Europeană ca fiind compatibil cu piața comună conform Art. 87 (3) (c) al Tratatului CE prin Decizia C(2009) 7085, prin care au fost stabilite și condițiile de acordare a acestuia, inclusiv obligația de raportare anuală a modului de punere în aplicare a ajutorului.

Intrarea în aplicare a schemei de sprijin tip bonus a avut loc la 1 aprilie 2011.

2. Descrierea schemei de sprijin

Schema de sprijin tip bonus este destinată producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare, pentru a încuraja noi investiții în tehnologia de cogenerare, precum și pentru realizarea de lucrări de înlocuire/reabilitare a instalațiilor existente.

Această schema poate fi accesată doar de instalațiile de cogenerare care respectă cerința privind economisirea de energie primară în comparație cu producerea separată, așa cum a fost stabilit în Directiva 2004/8/CE și în Decizia Comisiei 2007/74/CE (actual înlocuită de Decizia 2011/877/UE), deci beneficiază de sprijin doar energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență.

Pentru fiecare configurație de cogenerare desemnată de fiecare producător, cantitățile de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență sunt determinate anual, pe date conform realizărilor, în baza *Regulamentului de calificare a producției de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență și de verificare și monitorizare a consumului de combustibil și a producțiilor de energie electrică și energie termică utilă, în cogenerare de înaltă eficiență* – aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 23/2010. În scopul estimării lunare a cantităților de energie pentru care se poate primi bonus, *Regulamentul de calificare* cuprinde și o procedură simplificată, care se aplică lunar de către ANRE, în urma căreia se emite o decizie care constituie baza acordării lunare a bonusului de către administratorul schemei de sprijin, Transelectrica SA.

Deciziile președintelui ANRE de aprobare a cantităților lunare de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență beneficiare de bonus pentru anul 2012 au fost următoarele: 464/24.02.2012, 686/23.03.2012, 889/19.04.2012, 1118/18.05.2012, 1506/21.06.2012, 1889/24.07.2012, 2154/27.08.2012, 2384/19.09.2012, 2716/25.10.2012, 2964/20.11.2012, 3272/19.12.2012 și 144/23.01.2013.

Nivelul bonusului primit de producători pentru fiecare MWh produs în cogenerare de înaltă eficiență și livrat în rețelele publice este stabilit de către ANRE, pe baza *Metodologiei de stabilire și ajustare a prețurilor pentru energia electrică și termică produsă și livrată din centrale de cogenerare ce beneficiază de schema de sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerarea de înaltă eficiență* – aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 3/2010 și modificată prin Ordinele președintelui ANRE nr. 36/2010 și nr. 17/2011. Cu aplicabilitate la calculul bonusului pe anul 2013, metodologia menționată mai sus a fost modificată prin Ordinele președintelui ANRE nr. 43/2012 și nr. 1/2013. Bonusul este calculat ca *diferență* dintre costurile totale de producție ale unei centrale de cogenerare generice (cu capacitatea instalată de 13,5 MW electrici și 30 MW termici – în cazul celei pe bază de cărbune, respectiv 30 MW electrici și 31,5 MW termici – în cazul celei pe bază de gaze naturale) și veniturile ce pot fi obținute de aceasta utilizând prețul pe piață al energiei electrice, respectiv costul unitar al energiei termice rezultat pentru o centrală termică generică de 30 MW termici – cea pe bază de cărbune, respectiv 31,5 MW termici – cea pe bază de gaze naturale, diferență raportată la energia electrică livrată de centrala de cogenerare considerată.

Deoarece centralele sunt generice, bonusul are o valoare unică (*de referință*) pentru fiecare tip de combustibil utilizat majoritar la nivel de centrală: combustibil solid, combustibil gazos asigurat din rețeaua de transport, respectiv combustibil gazos asigurat din rețeaua de distribuție.

Valoările bonusului, prețului energiei electrice și prețului energiei termice sunt ajustate anual pe baza prețurilor anuale medii ale combustibililor, a prețului mediu anual al certificatului de CO₂, a prețului mediu anual de tranzacționare a energiei electrice pe PZU și a coeficientului de variație al inflației, dacă acestea conduc la o variație a nivelului bonusului, prețurilor energiei termice sau electrice cu mai mult de 2,5%. În acest sens, prin Ordinul președintelui ANRE 45/2012 au fost aprobate valorile bonusului de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare destinată consumului populației și consumatorilor noncasnici, ordin care a intrat în vigoare începând cu 1 ianuarie 2013. O excepție de la regula unicității valorii bonusului poate apărea dacă se constată în avans existența supracompensării în cazul unui producător, caz în care, conform *Metodologiei de stabilire a bonusului*, referită mai sus, valoarea bonusului acordat fiecărui producător poate fi inferioară valorii bonusului de referință. Metodologia după care se stabilește existența supracompensării urmează a fi elaborată de către ANRE.

Pentru fiecare producător/centrală pe tip de combustibil, bonusul are în principiu valori descrescătoare, începând cu primul an de acordare până în ultimul an de acordare (maxim 11 ani, cel mai târziu 2023), având în vedere descreșterea valorii anuale a rentabilității bazei reglementate a activelor, calculată ca produs dintre rata reglementată a rentabilității (9%) și baza reglementată a activelor centralei generice aferentă fiecărui an, aceasta reducându-se pe măsura amortizării investiției. De aceea, bonusul acordat unor producători funcționând pe același tip de combustibil poate fi diferit ca urmare a situării acestora în ani diferiți din punct de vedere al perioadei de acordare a schemei. Valorile bonusului aplicabile în trimestrul IV 2012 sunt cele cuprinse în Ordinul președintelui ANRE nr. 18/2011 de aprobare a *Bonusurilor de referință pentru energia electrică și prețurilor de referință pentru energia termică produsă și livrată din centrale de cogenerare de înaltă eficiență*.

Pe baza cantităților de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență prognozate pentru anul următor și a bonusurilor corespunzătoare, se determină suma totală anuală necesară acordării acestui tip de sprijin. Modul de determinare a valorii contribuției este prevăzut în *Metodologia de determinare și monitorizare a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență* – aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 10/2011. Aceasta se stabilește pe baza prognozei privind nivelul energiei electrice furnizate și exportate în anul următor, a sumelor necesare pentru plata bonusului, precum și a sumelor necesare administratorului schemei de sprijin (Transelectrica SA) pentru acoperirea costurilor induse de administrarea schemei.

Contribuția pentru cogenerare, stabilită sub formă de tarif unitar aplicabil la energia electrică facturată, se colectează de la toți consumatorii din România, prin intermediul furnizorilor lor sau direct, precum și pentru energia electrică exportată, de la furnizorii care derulează astfel de tranzacții. *Regulamentul privind stabilirea modului de colectare a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și de plată a bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență* a fost aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 9/2011. Nivelul contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență aplicabil energiei electrice consumate începând cu 1 iulie 2012 a fost stabilit la valoarea de 0,0212 lei/kWh, exclusiv TVA, prin Ordinul președintelui ANRE nr. 27/2012. Menționăm că, prin Ordinul președintelui ANRE nr. 50/2012, valoarea contribuției, începând cu 01.01.2013, este de 23,1 lei/MWh .

După încheierea fiecărui an, au loc regularizări:

- sunt determinate exact cantitățile de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență de către fiecare configurație a fiecărui producător, iar din diferența față de suma cantităților lunare rezultă valorile *bonusului neacordat sau necuvenit*;
- sunt determinate ex-post situațiile de supracompensare, din care rezultă sumele care trebuie returnate de către producători (se aplică începând cu anul 2014);
- este determinat deficitul sau surplusul de fonduri colectate din contribuții comparativ cu necesarul real pentru acordarea bonusului, urmând majorarea sau diminuarea corespunzătoare a contribuției pe perioada următoare de reglementare.

Bonusul nu se acordă instalațiilor complet amortizate.

Capacitatea electrică maxim instalată în centralele de cogenerare care beneficiază de schema de sprijin este de 4000 de MW, pe durata de aplicare a schemei. După atingerea acestei limite, suplimentar celor aflate în schemă, schema de sprijin se acordă numai pentru centralele de cogenerare de înaltă eficiență care înlocuiesc centrale de cogenerare existente.

Contribuția de cogenerare este returnată furnizorilor importatori, la solicitarea acestora, pentru energia electrică importată cu garanții de origine pentru cogenerare de înaltă eficiență emise de alt stat membru și consumată în România.

Prețul reglementat pentru energia termică livrată în cogenerare de centralele beneficiare de bonus este același pentru toate centralele de cogenerare care utilizează același tip de combustibil, stabilit la nivelul rezultat pentru centrala termică generică funcționând pe tipul respectiv de combustibil. Prețul reglementat al energiei termice livrate din centrală, pentru un producător, s-a determinat pentru anul 2012 ca medie ponderată între prețul

energiei termice în cogenerare, stabilit prin ordin al președintelui ANRE pentru fiecare categorie de combustibil (în vigoare fiind Ordinul președintelui ANRE nr.18/2011) și prețul energiei termice produse în surse de vârf (cazane de apă fierbinte sau abur industrial). Prin Ordinul președintelui ANRE nr. 1/2013, privind modificarea *Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia electrică și termică, produsă și livrată din centralele de cogenerare ce beneficiază de schema de sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerare de înaltă eficiență*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 3/2010 s-a stabilit că prețul reglementat pentru energia termică produsă și livrată din sub formă de apă fierbinte dintr-o centrală de cogenerare care beneficiază de schema de sprijin, începând cu anul 2013, se determină ca suma dintre:

- media, ponderată cu cantitățile de energie termică livrate sub formă de apă fierbinte din unitățile de cogenerare, respectiv din unitățile de producere separată, a prețurilor de calcul. Prețul de calcul pentru energia termică produsă și livrată din unitățile de cogenerare amplasate într-o centrală de cogenerare care beneficiază de schema de sprijin este egal cu prețul de referință al energiei termice corespunzător combustibilului majoritar utilizat de respectivele unități, iar prețul de calcul pentru energia termică produsă și livrată din capacitățile de producere separată amplasate într-o centrală de cogenerare care beneficiază de schema de sprijin se determină pe baza costurilor justificate și nu poate fi mai mare decât prețul de referință al energiei termice corespunzător combustibilului majoritar utilizat de respectivele capacități;
- costul unitar justificat al energiei electrice consumate pentru pompele din rețeaua de termoficare;
- costul unitar justificat aferent rețelei de transport, în cazul în care producătorul deține rețeaua de transport;

Pentru a beneficia de bonus, producătorii trebuie să vândă energia electrică pe piața concurențială; energia electrică care nu a fost vândută pe piața concurențială se poate vinde la preț reglementat, stabilit la nivelul de 90% din media prețului pe PZU în anul anterior (dar nu mai puțin decât echivalentul în lei a 40 Euro/MWh, în perioada 2011 - 2012), prin contracte reglementate, în limita cererii de energie electrică aferentă contractelor reglementate. *Prețul de referință pentru energia electrică și prețurile reglementate pentru energia electrică practicate în anul 2012 de producătorii de energie electrică și termică în cogenerare care beneficiază de schema de sprijin* conform prevederilor HG nr. 1215/2009 au fost aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 49/2011.

Pentru anul 2013 prețul de referință și prețurile reglementate pentru energia electrică au fost aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 44/2012. În determinarea acestora s-au avut în vedere prevederile Ordinului președintelui ANRE nr. 43/2012 privind completarea *Metodologiei de stabilire și ajustare a prețurilor pentru energia electrică și termică produsă și livrată din centrale de cogenerare ce beneficiază de schema de sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerarea de înaltă eficiență* aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 3/2010, privind condițiile de forță majoră cu impact semnificativ asupra prețului de tranzacționare a energiei electrice pe PZU.

3. Indicatori specifici aplicării schemei de sprijin în trimestrul IV 2012 comparativ cu trimestrul IV 2011

În tabelul următor sunt prezentate principalele informații cu privire la rezultatele aplicării schemei de sprijin în trimestrul IV 2011 și în trimestrul IV 2012:

Indicatorul	UM	Trim. IV 2011	Trim. IV 2012
Valoarea totală a contribuției facturată consumatorilor și furnizorilor exportatori *	mii lei	217011	245337
Cantitatea de energie electrică facturată consumatorilor finali (inclusiv cea consumată de furnizori și producători în regim de autofurnizare/autoconsum) la care s-a aplicat contribuția de cogenerare	GWh	11730	11575
Cantitatea de energie electrică exportată la care s-a aplicat contribuția de cogenerare	GWh	266	190
Cantitatea de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care a beneficiat de schema de sprijin (sumă estimări lunare)	GWh	1874	1857
Valoarea totală a bonusurilor datorate producătorilor în cogenerare beneficiari ai schemei tip bonus** (sumă estimări lunare)	mii lei	319165	302733
Cantitatea de energie electrică produsă în cogenerare de către configurațiile beneficiare de bonus (estimativ***)	GWh	2272	2202
Cantitatea de energie electrică importată cu garanții de origine pentru producția de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență, pentru care s-a solicitat returnarea contribuției	GWh	0	0
Economia de combustibil realizată în procesele de cogenerare de înaltă eficiență beneficiare de bonus (sumă estimări lunare în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului de calificare</i>)	GWh	1187	1154

Cantitatea de energie electrică produsă în cogenerare (determinată conform prevederilor Ordinului președintelui ANRE nr. 87/2009) și cantitatea de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență realizate în trim. IV 2012 sunt mai mici decât realizările trim. IV 2011, dar trebuie avut în vedere faptul că producția de energia electrică în centralele de cogenerare care beneficiază de bonus din trim. IV 2012 (3527 GWh) este mai mică decât producția din aceeași perioadă din 2011 (3713 GWh).

Notă:

* Valoarea unitară a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență s-a ajustat la nivelul de **0,0212 lei/kWh**, exclusiv TVA, prin Ordinul președintelui ANRE nr. 27 din 25.06.2012, cu aplicabilitate de la 01.07.2012. Această valoare include și costurile pentru administrarea schemei de sprijin.

** Bonusurile unitare în trim. IV 2012 (aferele anului al II-lea de acordare) au fost de:

- **150,95 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaz natural din rețeaua de transport;
- **160,75 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaz natural din rețeaua de distribuție;
- **169,3 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent combustibil solid.

În trim. IV 2012 au accesat schema de sprijin doi producători: unul funcționând pe gaze naturale din rețeaua de transport, căruia i s-a aplicat bonusul unitar de **157,53 lei/MWh** și celălalt funcționând pe gaze naturale din rețeaua de distribuție căruia i s-a aplicat bonusul unitar de **166,24 lei/MWh**, bonusuri aferente anului I de funcționare.

*** Nivelul **estimativ** al energiei electrice produse în cogenerare este determinat având în vedere valorile prestabilite ale raportului energie electrică/energie termică prevăzute pentru fiecare tehnologie în *Metodologia de calcul pentru stabilirea cantităților de energie electrică produse în cogenerare de eficiență înaltă în vederea certificării prin garanții de origine*, metodologie aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 87/2009.

Datele corespunzătoare trimestrului IV din 2012 arată niveluri sensibil egale cu cele din trimestrul IV 2011, atât în ceea ce privește cantitatea de energie electrică furnizată consumatorilor finali la care s-a aplicat contribuția, cât și în ceea ce privește cantitatea de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care a beneficiat de bonus.